

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

71. An qui deliquit prope Ecclesiam sub spe confugiendi ad eam, gaudeat eius Immunitate? Idem dicendum est de illo, qui sub dicta spe occidit aliquem in scalis, porticu, & Sacristia Ecclesiae? Ex par. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

hodie per condemnationem ad aliquod opus publicum etiam in perpetuum reus servus poenae non efficitur. *Aurb. sed hodie, C. de donation. Ergo, &c.*

5. Vnde ad confirmandam nostram sententiam contra Sarpum, adde iam hanc opinionem Mastrilli de indulto, cap. 42. num. 5. vbi docet, quod fugientes à Tirembus, gaudent indulto, quando non fuissent damnari pro aliquo crimine excepto in ipso indulto: ergo quanto magis æquum est vt gaudeant Ecclesiarum immunitate. Ex his igitur apparet refellendam esse sententiam quam nouissimè docet Iustus Oldesob. in pract. crim. tit. 3. caut. 17. numer. 7. è carceribus vel aliter detentos, ad Ecclesiam confugiendos, esse ab Ecclesia à iudicibus laicis abstrahendos. Et omnino reiiciendus est noster Naldus in summa, verb. Reus, num. 13. asserens reum aufugientem à carceribus ad Ecclesiam non gaudere eius immunitate.

Sup. hoc supra in Ref. 27. §. Quarto quinto & in Ref. 69. & infra in Ref. 95. §. 1.

RESOL. LXXIX.

An serui, si fugiant ad Ecclesiam propter suauitatem Dominorum, gaudeant eius Immunitate? Et an in aliquo casu Ecclesia possit compellere Dominum, seruum vendere? Et quid dicendum de seruis infidelibus non solum quo ad gaudendum Immunitate, sed etiam in ordine ad iudicium? Ex part. 7. tract. 7. Refol. 60. alias 59.

§. 1. **A**D hoc dubium respondet Innocent. III. in cap. inter alia §. si verò seruus de immunit. Ecclesiar. vt in casu de quo loquimur, postquam de immunitate sua dominus eius Clericis iuramentum præstitit, ad seruitium domini sui redire compellitur, etiam inuitus; alioquin à domino poterit occupari. Idem habetur leg. present. §. fin. Cod. de his qui ad Ecclesiam confug. Quæ decisio procedit, cum delictum serui paruum aut nullum fuit; tunc enim iuramento præstito videtur sufficiens securitas seruo dari, & periculum graue sit, regulariter iuramentum non sufficit, sed securitatem aliam debet dare dominus; aliàs non obligabitur Prælati Ecclesiasticus seruum tradere: sic tradit Glossa in dicta leg. present. vers. aut propter delictum. & in aubent. de mandatis principum in §. publicorum vers. vel propter maleficium, & pluribus firmat Farinac. in appen. de immunit. cap. 4. num. 76. Franc. Suar. lib. 3. cap. 10. num. 2. Gutierrez. pract. quæst. ciuil. quæst. 1. num. 1. & 18. Azor. 2. part. lib. 9. cap. 9. quæst. 9. in fine, Anastas. Germ. de sacrorum immunit. lib. 1. cap. 16. num. 55. & alij. Quod si Dominus hanc securitatem noluerit, vel non poterit concedere, credo compellendum esse dominum, seruum vendere, neque debere illi tradi, ex §. fin. instit. quibus alienare licet, vel non. & Glossa in dicta leg. present. & in aubent. de mandatis, & tradit, Abbas cap. inter alia, num. 23. Anton. de Butrio num. 17. Decian. lib. 6. cap. 26. num. 9. & alij relati à Farinac. in appen. de Immunitat. cap. 4. num. 69. quibus etiam adde Peregrinum de immunit. cap. 5. num. 13. & hæc procedunt de seruis fidelibus.

2. Sed quid dicendum de seruis Infidelibus non solum quod ad gaudendum Immunitate Ecclesiar in ordine ad dominum, sed etiam in ordine ad Iudicem. Vide Peregrinum, vbi supra & cap. 12. numer. 1. cui adde Castrum Palaum tom. 2. tract. 11. disput. vnica, punct. 7. num. 5. & Trullench in Decalogum, tom. 2. lib. 5. cap. 2. dub. 6. num. 2. Sed de hac quæstione ego alibi.

Sup. hoc in tom. 7. tr. 8. lege doctrinam, Ref. 45.

Pro gaudente Immunitate late supra in Ref. 15. §. vlt. 45. & in alio §. eorum notatiorum.

RESOL. LXX.

An qui deliquit prope Ecclesiam sub spe confugiendi ad eam gaudeat postea ipsius Ecclesia Immunitate? Ex part. 1. tract. 1. Refol. 3.

§. 1. **N**on gaudere docet Gambacurta lib. 5. cap. 19. Sup. hoc in Ref. 169. Illadiego in Polit. cap. 3. num. 206. & post Constitutionem Gregorij, Farinac. de immunit. cap. 16. num. 214. Ambrosinus de immunitate Ecclesiar. cap. 5. num. 4. non ex principio Gambacurtae, sed, quia putauit, post dictam Bullam Gregorianam ita declarasse Clem. VIII, in vna Panormitana. Idem docet Tannerus in 2. 2. disput. 5. quæst. 8. dub. 1. numer. 17. ex mente aliquorum Zauard. in direct. Confess. part. 1. de Sacram. Pen. cap. 18. cas. 5. Ioan. de Hevia in Curia Philip. p. 5. §. 12. num. 21. Barbosa in Collect. lib. 3. tit. 49. cap. 10. num. 5.

2. Sed contrarium docet Fagandez de Præcept. Eccles. tract. 2. lib. 4. cap. 8. num. 45. Ioan. de la Cruz in direct. conf. part. 1. præcept. 8. quæst. 3. art. 2. dub. 1. concl. 1. Peregrin. de immunit. cap. 6. num. 30. & ante Bullam docuerat Suarez tom. 1. de Relig. tract. 2. lib. 3. cap. 11. num. 4. Et ratio desumitur ex verbis Bullæ, quæ excludit ab immunitate homicidia, & mutilationes factas in Ecclesiis, & Cæmeteriis. Ergo, cum distinctè dicit: In Ecclesiis, & Cæmeteriis, virtute ponitur exclusiua, extra Ecclesiam, & Cæmeterium. Et ita ante hanc Bullam Gregor. docuit Decian. tom. 2. lib. 6. cap. 28. num. 5. qui respondet ad omnia argumenta adducta in contrarium per Alciat. de presump. 33. num. 2. & seq. docuerat hoc etiam Tabiena, verb. immunit. num. 10. Syluester eodem verb. l. 3. num. 5. Angelus eodem verb. num. 17. & Annilla eodem verb. num. 12. Vnde valde miror, Gambacurtam relinquere Theologos doctissimos, & sequi velle Iuriconsultorum vestigia: Restat modò respondere ad argumentum Ambrosini, Dico igitur, quod resolutio Clem. VIII, in aliquo casu particulari non tollit legem vniuersalem: nam ex aliquibus circumstantiis particularibus, mouentibus animum suum, potuit ita in illo casu determinare, quæ quidem non militant in vniuersali.

RESOL. LXXI.

An, qui deliquit prope Ecclesiam sub spe confugiendi ad eam, gaudeat eius Immunitate? Idem dicendum est de illo, qui sub dicta spe occidit aliquem in scalis, porticu, & sacristia Ecclesia. Ex part. 6. tract. 1. Ref. 10.

§. 1. **N**egatiuè respondet Sarpus cap. 5. fol. 45. vbi docet eos immunitatis priuilegio protegi minimè posse qui delicta commiserint ea spe atque consilio, vt facto se loco tueantur. Siquidem Ecclesiarum auxilio vti debemus, vt peccatorum veniam consequamur, quæ iam admittimus: non vt noua facinora perpetrare tunc valeamus. Verùm enim verò cum hominum mentes atque consilia sint ab oculis omnium remota, atque penitus abdita, non possumus nisi coniecturis decernere, an reus delictum admiserit, spe excitatus ad Ecclesiam confugiendi. Doctores verò dicunt, qui statim vt facinus perpetravit, ad Ecclesiam fugit, eundem eo consilio perpetrasse, vt eò confugeret statuendum esse. Et certè qui iam statutum, atque decretum habet, vt facinus committat, necessariò statuendum videtur eundem etiam cogitasse, non solum quam ratione illud possit admittere, sed multò magis quoniam fugere debeat.

debeat, vt se tueatur. Sicut etiam qui de improviso in errorem incidit, sic vt nunquam antea de facinore cogitarit, ita quoque affirmandum est ne de refugio quidem cogitasse. Quare quotiescunque consilium, atque deliberatio delictum praevenerit, & reus ad Ecclesiam confugerit, id consulto factum, ideoque loci sacri immunitate defendi non posse certissimi iuris est. Hucusque Sarpus.

2. Sed hanc sententiam maximè post constitutionem Gregorianam ego reprobaui in *part. 1. tract. 1. res. 3.* cum multis Doctoribus; quibus nunc addo Castrum Palatum *tom. 2. tract. 1. diff. 1. vnic. punct. 9. numer. 21.* Layman *lib. 4. tract. 9. cap. 3. numer. 7.* & Bonaciam *tom. 2. diff. 1. 3. quest. 7. punct. 6. §. 2. n. 12.* Quia qui tempore Iubilaei spe absolutiois virtute Iubilaei obtinenda patrat delicta reservata, vel annexam excommunicationem habeant, potest absolui, quandiu privilegium absolventi perseverat. Ergo, &c. Secundò qui propè Ecclesiam sine spe immunitatis patrat delicta, gaudet immunitate, si ad Ecclesiam confugiat; ergo eadem gaudere potest, etiam si patret delicta spe immunitatis, summus enim Pontifex respexit delicti qualitatem, & iniuriam Ecclesiae, non verò spem. Tertio, qui in eo loco quis puniri debet, in quo deliquit; sed hic non deliquit in Ecclesia, sed extra; ergo puniri debet extra; ergo non debet priuari immunitate Ecclesiae. Quarto, quia non est facienda extensio ad casus in Bulla non expressos, sed in Bulla exprimuntur solum patrans homicidia, vel mutilationes membrorum in Ecclesiis, vel eorum cœmeteriis: ergo, &c. Et ideo hanc sententiam etiam in terminis iuris communis docet P. Suarez *de Relig. tom. 2. lib. 3. c. 11. n. 9.* vbi sic ait: Couarruias hanc exceptionem extendit ad eum qui deliquit propè Ecclesiam spe confugiendi ad illam, quando de tali spe per coniecturas constare potest: vult enim illi nō gaudere immunitate Ecclesiastica. Verum hæc non videntur mihi sufficere ad extendendam legem prædictam, & quodammodo coarctatam immunitatem Ecclesiasticam: præsertim quia textus distinctè loquitur de Ecclesia & cœmeteriis eius; ergo in virtute ponit exclusivam, vt tantum de illis locis loqui videatur. Item qui propè Ecclesiam peccat absque spe immunitatis, non priuatur illa, vt aperte Couarruias supponit, sed peccare cum spe, vel sine illa non variat in præsentem effectum illius legis: vt ipse etiam fateatur; ergo neque in præsentem refert. Et hæc omnia docet Suarez.

3. Ex quibus corruunt ea, quæ supra adducit Sarpus: & ideo nostram sententiam ex supra dictis, & aliis rationibus firmat nouissimè Nouarius in *summa Bullar. tit. de immunitat. numer. 5.* Alexander Spirellus in *decisionibus for. Ecclesiastic. decis. 60. & 61.* vbi docet occidentem in scalis, porticu, & Sacriaria Ecclesiae, etiam sub spe ad illam confugiendi, immunitate gaudere; & me citato hanc sententiam amplectuntur alij quatuor Doctores recentiores, Ciarlinius *controvers. forens. cap. 10. numer. 95.* & Maranta in *controvers. iur. part. 2. respons. 45. numer. 10.* & sequ. & nouissimè Trullench in *Decal. tom. 1. lib. 1. c. 11. dub. 3. numer. 13.* & Zambellus in *Reper. Moral. ver. Ecclesia quoad eius immunitatem. numer. 6.*

4. Nec valet dicere cum Sarpo, quod qui deliquit sub spe immunitatis, indignus est tali privilegio, ex cap. fin. de immunitat. & ex c. quando de consecrat. dist. 1. & cap. illud de Cler. excomm. alias Ecclesia Dei fieret spelunca latronum; nam eiusdem immunitas occasionem præberet perditis hominibus liberius viuendi & delicta perpetrandi, contra textum in cap. est. in iusta 24. quest. 4. Nam respondeo assumptum Sarpi non esse tutum, neque immunitatis fidu-

ciam in dicto cap. fin. apponi pro causa finali, sed in verbis narratiuis facti; ex quibus non desumitur dispositio, nec inducitur mysterium iuris. Adde, & hoc est valde notandum, quod indignus est immunitate sub spe peccans, si eius delictum & persona spectetur: vt immunitas non ipsi propter ipsum, sed ipsi propter sacrum locum concedatur, qui est omni privilegio dignissimus. Neque inde fit fieri Ecclesiam speluncam & asyllum latronum, tum quia ibi non perpetrantur delicta, tum quia ibi existentes corrigi & frænari à iudice Ecclesiastico possunt: tum denique quia, vt ego olim assereram. Excellentissimo Duci Alcaeni, non est Ecclesiae imputandus abusus illuc confugientium: cum ipsa solum prætentat fauere miseris eos à pena liberando, non autem fouere eorum malitiam & facinora.

5. Nec ad ea, quæ superius diximus, terreat, Amice Lector, Decretum Clementis VIII. ad Archiepiscopum Panormitanum, nam nihil facit aduersus nostram sententiam, vt latè apparet per ea, quæ nouissimè adducit Ciarlinius in *controvers. forens. c. 10. num. 93.* & sequent. omnino viuendus. In cuius Decreti intelligentia deceptus est nouissimè Danza in *Pugna. Doctorum, tom. 1. tit. de immunitate, cap. 2. num. 6.* Vnde ex supradictis venit refellendus Barbosa de iur. Ecclesiast. lib. 2. cap. 3. num. 109. vbi me citato pro sententia, quam supra firmamus, ipse adhuc tenet delinquentem spe confugiendi ad Ecclesiam eius non gaudere immunitate; quod etiam nouissimè docuit alter Lusitanus Fragofo in *Regim. Republ. Christ. part. 1. lib. 4. diff. 1. §. 2. num. 274.* Sed non bene.

Sup. hoc supra in Res. 58. §. Sed tu. ad med. & in aliis eius annotatio-num.

RESOL. LXXII.

Si quis homicidium commisit in scalis Ecclesia & porticu inuenus est in Ecclesia; quaritur, an gaudeat Immunitate?

Idem dicendum est, si quis occiderit aliquem in atrio, seu porticu, & super tectum, vel ostium Ecclesia. Ex part. 3. tract. 1. Res. 39.

§. 1. Hæc casus olim accidit, & de illo interrogatur Megala in *3. part. cap. 2. q. 1. num. 17.* Peregrin. *tract. de immunit. Eccles. cap. 6. num. 32.* & vir doctus Aloysius Riccius *part. 3. decis. 250. per tot.* quidquid in contrarium ante Bullam Gregorianam dixerint Angelus de Castro, & Decianus, quos citat & reprobat Peregrinus *vbi supra*; & ratio est manifesta, in illis verbis Bullæ ibi, *Mutilante, vel occidente in Ecclesiis, seu Cœmeteriis.* Ergo qui mutilat, vel occidit extra Ecclesiam, vel Cœmeteria, gaudebit immunitate.

Sup. contento in hac Res. supra in Resolut. 28. §. Oritur. & pro parte scilicet & porticu Ecclesiae, in Res. prædicta, §. Ex quib. & in Res. 6. §. Sed his, à lin. 4.

2. Dicendum est igitur, quod occidentes, vel mutilantes in aliis locis, qui hac immunitate gaudent, ab illa non excipiuntur, sicut excipiuntur occidentes, vel mutilantes in Ecclesiis, vel Cœmeteriis. Ex quibus patet, quod si quis occideret aliquem in atrio, seu porticu, & super tectum, vel ostium Ecclesiae, gauderet immunitate, si post delictum in aliqua Ecclesia se absconderet, quia sic aliquem occidens, non occidit in Ecclesia; sed in locis extra Ecclesiam, licet vt obseruat Villalobos in *summa tom. 2. tract. 39. diff. 3.* Fagundez *præcept. 2. lib. 2. cap. 4.* & alij communiter, eadem immunitate gaudeant.

RESOL.

* Que hic est Relat. cedentes.

Sup. hinc in Res. 58. supra in Res. 28. Oritur. & in Res. 6. §. Sed his, à lin. 4.

INLATI
ECCLESIA
TO. X. c. X.
E. III